

Szerkesztősegi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910

XXXIX. évfolyam 255. szám.

Szerda, november 9.

A pénzdrágaság.

— november 10.

Most, hogy a bankkérdés körül olyan hevesen folyik a csatározás a magyar és az osztrák kormány körül, nagyon is aktuális rámutatni arra az aggasztó jelenségre, hogy az osztrák-magyar bank rátája öt százalékra emelkedett.

Ez a pénz drágulását jelenti, ami viszont a mai általános drágaság közepette rendkívüli zavarok eljövételét jelenti az ország közgazdasági életében.

Az osztrák-magyar bank státusa szinte példátlanul megromlott. A bank váltótárcaja 978 millió s az adóköteles bankjegyek forgalma pedig 337 millió, ami a jegybank értékcsökkenésének — a bank erősségének — csökkentését jelenti.

A pénzügyi világban erősen vitáznak ma afölött, hogy mi okozza ezt a kedvezőtlen helyzetet s a szakemberek túlnyomó része azt mondja, hogy ez a romlás valuta-technikai okokra, vagyis a pénzforgalmi eszközök hiányára vezethető vissza.

A forgalomnak nem áll annyi fizetőeszköz rendelkezésére, mint amennyire szüksége van. A bankok és a jegybanknál akreditált cégek, hogy pénzhez jussanak, kénytelenek váltókat benyújtani a jegybankhoz és ezáltal a bankjegyforgalmat szaporítani. És így történik azután, hogy a jegybank értékcsökkenése nem szaporodik, inkább csökken, ellenben bankjegyforgalma egyre emelkedik és státusa romlik.

Sokat irnak és beszélnek a jegybank deviza-politikájáról, amely általános vélekedés szerint kitűnően bevált. A banknak joga van a készfizetések felvételéig 60 millió korona értékű külföldi érben fizetendő váltót értékcsökkenésébe beszámítani.

De a jegybank ezen az összegben felül is vásárol külföldi váltókat. Ezeket a váltókat esetről-esetre, amikor nagy kereslet van, eladja és ilyen módon igyekszik a deviza-árfolyamokat szabályozni. Ez a politika egyrészt nyereséges, mert a bank keres kamatokon és árfolyamon. Másrészt mindeztől kitűnő eszköznek bizonyult a váltóárfolyamok paritásának fentartására. Azonban egy hátránya mégis van és ez most különösen érezhető. A jegybank a devizékért bankjegyeket ad. De mert ezeket a devizéket nem számíthatja be az értékcsökkenésbe, státusa ezzel megromlik. Jelenleg 120 millió koronára tehető a jegybank deviz-állománya. Ha ezeket eladná, 120 millió koronával javulna rögtön a státusa.

Egy másik módja a pénzeszközök szaporításának az volna, ha a jegybank kamatmentes előlegekkel elősegítené az aranybehozatalát. Az idén az európai jegybankok, különösen az Angol Bank és a Német birodalmi bank nagy versenyt fejtettek ki, hogy aranykészletüket kiegészítsék. Az Osztrák-Magyar Bank azonban nem követte ezt a példát, részben, mert az aranybehozatalt üzleti szempontból nem tartja nyereségesnek, részben mert azt hiszi, hogy deviz-politikával eléggé ura marad a valuta-mozgalomnak.

Am a mostani események azt bizonyítják, hogy nemcsak valuta-árfolyamok paritásáról, hanem a pénzforgalmi eszközök szaporításáról is kell gondoskodni. Mert ha a pénzeszközök hiányoznak, a valuta-árfolyamokat sem lehet szabályozni és ezenfelül a gazdasági életnek még a pénzszükséggel és a magas kamattal is kell küzdeni.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 9/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délnél gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának folyó havi előadásai:
November 10. 8-9-ig fizika, 9-10-ig egészségügy.
November 15. 8-9-ig gazd. földrajz, 9-10-ig egészségügy.
November 17. 8-9-ig fizika, 9-10-ig egészségügy.
November 22. 8-9-ig gazd. földrajz, 9-10-ig egészségügy.
November 24. 8-10-ig fizika.
November 29. 8-9-ig gazd. földrajz, 9-10-ig irodalom.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárási jelentése.
November 9.

Barométer súlyedő. délután 1:38 órakor: 757.5 mm.
Hőmérséklet: maximum 19.9 C. min. 6.3 C. Csapadék:
— Felhőzet: Ci—St. 4. Szélirány és erősség: SE. 3.
Jóslat a következő 24 órára: Enyhe. Elvélve csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 perccig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; felhőzet: Ci = fűrtől felhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— Uj gazdasági tudósító. A földművelésügyi miniszter Wagner Dezső berezstóci lakost a pancsovai járásra nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— Magyar név. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Pnitaries István muraszombati illetékességű nagybecskereki lakos családi nevét Pásztor-ra, kiskoru Argyelán Aladár nagykikindai illetékességű ugyanottani lakos pedig családi nevét Andrási-ra változtatnassa.

A „TORONTÁL” tárcája.

A félénk.

Felénkségem, a nőkkel szemben, mondta Jaques Louval, tizennyolc éves koromban a legostobább kalandba ugrattam, mely azonban mégis pompásan végződött. Villamosra ültem. Összeütközés történt. Üvegsörömpölés, sikoltozások, összeverődések.

Egy nő volt a karjaimban, kit felemelek, gyámolítok és egy bérkocsishoz vezetek. A veszély annyira megzavarta, hogy erősen meg volt róla győződve, hogy az életét mentettem meg s olyan szilárdul ragaszkodott ehhez a hitéhez, hogy végre át kellett neki adnom a névjegyet, hogy a férje eljöhessen köszönetet mondani nekem. Nem a férj állított be azonban hozzám, de ő maga.

— Az izgalmak, mondta, rá nézve végzetesek. Jobbnak tartottam elhallgatni a férjem előtt azt a balesetet és illendőbbnek egyszerűságnak, hogy személyesen köszönjem meg önnek a nagy szolgálatot, melyet nekem tett.

— Oh, asszonyom! — tiltakoztam, nagyon könnyű szolgálat, melyet az én helyemben bárki más...

— Csalódik ön! szakított félbe. Ön nélküli halálra morzsolt, megsemmisített volna a kocsi. Őa nem is tudja, hogy az ön nagylelkű segít-

sege nélkül bizonyára kifoccamodott volna a vállam, eltört volna a lábam! Kétkedik benne?... Erősítgettem ugyan, hogy távolról sem kétkedem, ha nem is a vállát, mely sok mindenféle szövethet volt bebörtönözve, legalább a lábát s egy kis horzsolást mutatott a térde fölött.

— Látja! — mondta diadalmasan — Látja! Ennek a látása azonban, mint nagy veszélyből menekült ideges emberekkel történni szokott, ismét felújította még hevesebben náia az izgalmat, melyet akkor érzett. Nem volt ereje lerészteni a szoknyáját. Ajudozott s csak annyi ideje maradt, hogy a nyasamba kapaszkodjak.

— Oh, sóhajtott fel, hogy mutassam ki önmek a hálámát!

Ez a kimutatás olyan erősen a szívére fektet, hogy ugyanaz a félénkség, mely meggátolhattott volna minden vállalkozásban, ép úgy nem engedte, hogy félre húzódjam. Szerencsétlenségem csak a következő napokban kezdődött, mert szokássá vált nála, hogy újra meg újra visszajött. Imádtam karesu természet, tiszte szép arcvonásait. Csak egy kvalitása volt: a hála, ezt azonban végletekig vitte: kiemertethetlen hála, mely minduntalan újra született. Elhalmozott, agyongyötört vele a legkülönbözőbb nyilvánulásokban anélkül, hogy mást mertem volna tenni, mint hön fogadni őket.

Oda jutottam, hogy átkoztam a szerelmet, irigykedtem a trappista barátokra, sőt a mohamedán eunokokra is.

Lerázam az igát? Megpróbáltam. De a főeny által meglepett fürdőhöz hasonlóan, minden erőfeszítés után egyre jobban süppedni láttam magamat. Borzasztó kibéküléseket nyertem vele és újabb követelések lettek az árai veraségeimnek. Így kénytelen voltam nemcsak otthon fogadni a kedvesemet, de színházba s majd vendéglőbe is vinni őt magammal, sőt végre rá kényszerítet, hogy járjak el hozzá az ura távolléte alatt.

Gyászos esték! Mig ő remegve várt rám, én a leghosszabb utat vettem, elkéstem, remélve isten tudja mit, forradalmat, özönvizet, föld-rengést. És ezer csinos nőcske, kikkel találkoztam, virágozta be kegyetlenül az utat, mely kinszen-szenvedésemhez vezetett. Söhajtoztam utánok, szemeim kétségbeesetten tapadtak szépségeikre, kecskéikre, elannyira, hogy a képek, melyeket róluk megőriztem, nehéz pillanatokban segítségemre voltak.

Különösen egy nyulánk, szőke, ragyogó szépség vált álmodom, eszményképemmé. Sokszor találkoztam vele a kedvesem lakásának a lépcsőjén is. A fölötte levő emeleten lakott és ez a közelség, a zongorája, melyet néha hallottam, lépteinek elfojtott zaja, szerencsés eredményeket szültek nálam, mit a kedvesem a saját érdemeinek tulajdonított.

Erről a csodás nőről kezdtem ábrándozni. Ebből az ábrándozásból merítettem aztán a bátorságot, hogy fellázadjak az én asszonyom

SZALLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA : SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482x200.119

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

— **A munkás gimnáziumból.** A kulturregyesület munkás gimnáziumában tegnap este Kálcsók Leó főgimn. tanár folytatta gazdasági földrajzi előadásait egyúttal befejezte általános bevezető részét. Utána dr. Heiner mann Alajos egészségügyi előadásai során a tuberkulózisról tartott előadást. Csütörtökön Heiner mann dr. a nemi betegségeket tárgyalja.

— **Jóváhagyott a szabályok.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter a mokrini gazdakör alapszabályait jóváhagyta.

— **Jubiláló torontai ügyvédek.** Torontai vármegyében az idén öt kiváló ügyvéd munkássága ér nagy évfordulóhoz. A jubiláló ügyvédek élén Babics József, a Csekonics-uradalom nagyeredmű jószágörvényezője áll, aki az idén tölti be ügyvédségének negyven esztendő évfordulóját. Ugyancsak negyven éve ügyvéd Koczó László nagyszentmiklósi ügyvéd, míg dr. Mangold Samu, a nagybecskereki ügyvédi kar kiváló tagja és Varró Ignác nagyikindai ügyvéd a harminc esztendő évfordulót üli az idén, dr. Perényi Lajos törökkanizsai ügyvéd pedig 25 éves ügyvédi jubileumát. A szegedi ügyvédi kamara választmánya vasárnapi ülésén meleg hangon méltatta a jubiláló ügyvédek érdemes munkásságát s lelkes átiratban üdvözölte őket.

— **Őskori leletek Csókán.** Csókán, a kőkori kultúra legfelsőbb fokán álló ember iparművészeti remekait assák ki a föld alól. Az ásásokat 3 éve végzi Móra Ferenc, a szegedi városi múzeum régészeti osztályának tudós őra. A szegedi múzeum régiségtárában nagy szekrények alján, összehúzóulva pihen egy halom kőedény, mely mellett ott a magyarázó megjegyzés: csókai lelet. Táblákra szögezve kova-kalapácsok, csontfűrészek, gyöngyök, szigonyok, hálonehezők: az alluviális ember gyönyörű kultúrájának emlékei. A csókai lelet szépsége és gazdasága ritkítja párját. Csak a zürichi Nationalmuseum tud felmutatni olyan teljes gyűjteményt, mely a késői kőkorszak emberének egész szerszámkészítő kultúráját felöleli. A tiszamenti sáncépítmények, melyek a svájci cölöpnyuhókra emlékeztetnek, a tőszögi, csépai, szelevényi és szihalmi lelőhelyek a kőeszközök gazdag változatait vetették felszínre. A csókai telep szintén egy ilyen földből turt kőkori menedékhelynek látszik, mely valószínűleg még igen sok értékes műtárgyat rejt a világ szemé elől. A kőedények tökéletes formaszépsége épp úgy elbájoz, mint primitív ornamentikája. Az emberi arc első ábrázolási formája rajta van az edények oldalán. Nem kevésbé megkapó a halász- és vadászeszközök nagy változatosága és szinte tökéletes technikája. Rénszarvas-agancs, vaddisznóagyar, lábszársont, tűzők, szaru, obszidián, kagylóhéj: ez az ősember nyers anyagja, melyből eszközeit készíti. Kőbaltainak csiszoltsága bámulatos. Fűrészre vág, kőkésével

ellen. Valami ostoba pörlekedés volt a kezdet, melyet a félénk emberek bravurjával tuiságig vittem... Jelenetek, komédiák, tragédiák! Távoznai akarok. A kedvesem ellenszegtül. Bezárja az ajtót! Nos, kimegyek az ablakon.

Félemeleten voltunk. Kiugrom. Menekülök. Ugy rémlett nekem, hogy kiugorva egy csomó ember közé estem, kik eltűntek az éjsötétjében. De én nem láttam, nem hallottam semmit. Csak egy gondolatom volt, hogy szabad, mentve vagyok!

Nos, másnap otthon voltam, mikor egy ismeretlen ember állított be hozzám.

— Uram, mondta, az ön hősies közbelépése az éjjel megfutamtotta a rablókat, akik megtámadták a kapu előtt, hol a házmasterre várokotam.

— Nagyon örülök, mondtam. De hogy tudta ön meg?

— Az ön nevét? Nagyon egyszerűen! Ön úgy szólván az égből pottyant le. De az ég itt nem lehetett más, mint a mi lakásunk fölötti erkély. Az én nőm ismeri némileg azt a fiatal nőt, ki ott lakik; nagyon csinos szőke szépség és én szívesen bókot mondanék önnek, ha nem félnék, hogy indiszkrét leszek.

— De hát ki ön? kérdeztem.

Megnevezte magát. A férj volt.

Ő azonban, anélkül, hogy ügyelne megdöbbenésemre, folytatta s biztosított hálájáról, egyúttal meghívott ebédre, hogy bemutasson a nejemnek, ki ég a vágytól, hogy köszönetet mondjon nekem. De hát nem volt-e már elég? Hogy visszavigyenek, legyőzötten a kedvesemhez, kinek a fufangja diadalt üt s ki már bizonyosan borzasztó megtorlásokra készült. És a szörnyeteg nógatott, magával vitt. Körülnéztem, mint az állat, mely csapdába került. Öngyilkosságról, gyilkosságról álmodoztam...

Hirtelen megint csöngöttek az ajtómon. A menekvés akkor jön néha, mikor leg-

szinte borotválni lehetne. Van ott gyerekjáték, agyagból készített csörgő, gyöngy, gyűrű és van mindenekfölött egy valóságosan kifaragott emberfej, egyiptomi szifnuszok szomorú nézésű szobrára emlékeztető, szélesszájú, tömpeorrú, igazi szobormű. A csókai ásásokat Móra Ferenc most félbeszakította, mert elfogyott az állam által erre az évre e célra adott költség. Mindebben csak az a sajnálatos, hogy a legérdekesebb leletek egymásután kerülnek ki Torontából más múzeumokba, mivelhogy a torontai múzeum még mindig csak a jövő zenéje.

— **A kolera.** Dr. Kolos Mihály szerb-életéri központi járás főszolgabírójának, hogy Szerbeleméren Pasternak György földmives két leánya: a 15 éves Ágnes és a 21 éves Borbála tegnap kolera-gyanús tünetek között megbetegedtek. Ez újabb alarmhirre dr. Nónay Pál közp. járásorvos azonnal kiutazott a községbe, ahol megvizsgálta a beteget s ürüléküket felküldte az országos bakteriológiai intézetbe, egyben megtette a szükséges higiénikus intézkedéseket, míg Lowieser Imre főszolgabíró a házat és a szomszédokat szigorú felügyelet alá helyezte.

Écskáról ma sem érkeztek újabb aggasztó hírek, amiből következtetni lehet arra, hogy ott máris sikerült az esetleges kolera továbbterjedésének gátat vetni. A kolera itt még ma sem állapították meg hivatalosan, mert délig még nem érkezett válasz a bakteriológiai intézettől.

Itt említk meg, hogy dr. Hajdu Imre közegészségügyi felügyelő ma Nagybecskerekre érkezett s délelőtt Écskára ment, hogy a tett óvintézkedéseket felülvizsgálja. Délután az egészségügyi felügyelő dr. Haidegger Lajos megyei főorvossal együtt Szerbelemérrre utazik.

— **Biztosítási tanfolyam.** A helybeli m. kir. állami felső kereskedelmi iskolában a tanulóifjúság elméleti ismereteinek gyakorlati irányú kiegészítése és kibővítése céljából biztosítási tanfolyam szerveztetett, mely a biztosítási üzlettel technikai részének rendszeres megismerésével foglalkozik. A tanfolyam előadója: Fazekas Ignác, a Hazai áll. bizt. társaság nagybecskereki főügynökségének titkára.

— **Ragályos betegségek terjesztésében** nagy szerepe van a házi poloskának. Ha ezen veszedelmes féregtől alaposan meg akarunk szabadulni, úgy csak a Löcherer Cimexint használjuk, mert a Cimexinrel érintkező poloskák nyomban elpusztulnak; petéik pedig a Cimexin hatása folytán kiszáradnak s többé ki nem kelnek. — Löcherer Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Kollárich gyógyszerárában Nagybecskereken és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél Bártfán. 823-20.13

kevésbé várja az ember. A mint most az ajtó kinyitottam, egy furia, de minő bájos, furia képében jelent meg nekem. A kedves szőke, az én ideálom, a lépcső napsugara, rohant be hozzám s magánkiül kiáltotta:

— Az ur azt merte mondani ennek a férjnek, hogy én tőlem ment ki! A szakácsnő fecsegett és most pletykálnak a házban! De hát jól tudja mindenki, hogy az ön kedvese a félmeletlen lakik. Én, mint fiatal özvegy, azonban nem tűrhetem, hogy ilyen dolgokba belekeverjenek!

— Félemelet! mondta a férj a félhomályból kilépve. De akkor, asszonyom, mit mer állítani?

— Hogy ön szarvakat visel barátom. A férj anélkül, hogy tovább firtatná a dolgot, fejére csapta a kalapját s méltóságosan távozott.

— Uram, ön megmentette az életemet, kvittek vagyunk! — mondta.

— Oh, asszonyom, mondtam ekkor a szőke szépségnek, minő szolgálatot tett nekem!

Meghallgatta a történetemet. A haragja elszállt az érdeklődéstől, melylyel azt hallgatta. Mosoly nyílt az ajkán s jóindulattal tette nekem ezt a szemrehányást:

— De badarság olyan félénknek lenni! Az ön korában!...

— Nem vagyok többé az! — mondtam.

És az igaz is volt. Éreztem, hogy kigyógyultam véglegesen, hogy végre férfi lettem. Ezt csakhamar észre is vette a kicsike, mert már szabadkozott.

— No, no! Mi lelte?

— Az öröm! — mondtam.

— De hát, ugyan mit gondol?

— Hálámat akarom magának nyilvánítani.

— Oh, igen, mondta ő. Hát így szokták azt!

Annyira nevetett, hogy a vállfűzője feszélyezte.

Jean Reibrach.

A főhadnagy drámája.

Fordulat Muzsaj János ügyében

— november 9.

Muzsaj János honvédfőhadnagy és Gábrriel Rózi drámája még mindig foglalkoztatja a közvéleményt, sőt: egy legújabb szegedi jelentés szerint úgy lehet, hogy a vizsgálati fogságban levő Muzsaj János főhadnagy ügyében szenzációs fordulat állott be. Muzsaj János ugyanis a hadbíró előtt azt vallotta, hogy egyáltalában nem emlékezik semmire sem, de azt határozottan állítja, — ha önkivületi állapotban volt is, — nem lőtte le Gábrriel Rózit.

A legújabb szegedi jelentés azt mondja, hogy a főhadnagy vallomása szerint a tragédia csak úgy történhetett meg, hogy enyelgés közben játszottak a revolverrel és az véletlenül sült el. Gábrriel Rózit a bányához fűzte gyöngéd szerelmi kötelek és így kizárt dolog, hogy ő szerelmet akart volna kiderőszakolni a leánytól.

A hadbírósg kihallgatta a tragédiához legközelebb álló tanukat is, akiknek vallomása nagyon kedvező a főhadnagra. A vizsgálat adatai mindjobban megerősíteni látszanak azt a főtévést, hogy a főhadnagy nem gyilkos és Gábrriel Rózi egy tragikus véletlen áldozata lett.

A tanuvallomásokból ugyanis az látszik kitűnni, hogy ami eddig a kéjgyilkosság és gyilkosság mellett szólt, az csak mind a tragédia zürzavarában került forgalomba a házbeliek fantáziájából.

A gyilkosság, illetve kéjgyilkosság gyanúját tudvalevőleg az erősítette, hogy a revolverlövés előtt segélykiáltás hangzott a szobából és az áldozat kabátjáról le volt tépve egy gomb. Ez a két legsúlyosabb bizonyító ok niacs többé.

A tanuk szerint a segélykiáltás olyan volt, mintha játszás, enyelgés, vagy kergetőzés közben hangzott volna el Gábrriel Rózi ajkáról. Tehát nem úgy, mintha komoly segélyről lett volna szó. Valószínű ugyan, hogy a főhadnagy a teljes mámor-állapotban meg akarta csókolni Gábrriel Rózit, de már ekkor mind a ketten távozásra voltak öltözve.

A revolver először a leány kezében volt, játszott vele — a tanuk szerint — és vigan voltak mind a ketten. A kabátjáról a gombot pedig maga az áldozat téphette le, a mikor a gyilkos golyó találta és feldobolt.

Muzsaj ellen becsületbeli eljárás folyik, mert állítólag olyan adóssága van, amely katonatisztnak nem lehet. Az nem igaz, hogy Muzsaj nőtől elfogadott pénzt. Az adósság másféle természetű.

Katonai körökből szivárgott ki, hogy Muzsajt megfosztják főhadnagi rangjától és Gábrriel Rózi meggyilkolása ügyében nem is helyezik vád alá, hanem átadják a polgári bíróságnak, vagyis Muzsaj János a szegedi esküdtszék elé kerül.

Amint látható ezekből, biztosat senki se tud ebben a szomorú ügyben, hanem annyi bizonyos, hogy rövidesen szenzációs fordulat lesz.

Esküdtszék.

Gyilkos szerbiai katonaszőkevény.

Annak idején mi is hirt adtunk már arról a gyilkosságról, mely két hónappal ezelőtt történt a Nagyágj felé vezető országuton, ahol meggyilkolva holtan találtak egy asszonyt. A gyilkos Lyubics Milován szerbiai 24 éves katonaszőkevény volt, aki Nagyágjon mint gazdasági munkás volt alkalmazva s aki az uton megtámadta s késsel megszurta a vele vadházasságban élő Milityev Viadáné, szül. Bakalov Vukoszavát, majd annak nyakát metszette el, úgy, hogy a szerencsétlen asszony halva maradt az országuton. A gyilkos, aki tettéért követte el, mert az asszony elhagyta, a véres tett elkövetése után bement a faluba, ahol önként jelentkezett a csendőrségen, mely őt letartóztatta.

A királyi ügyészség a véres tett miatt szárdékos emberölés büntetésének elkövetésével vádolja Lyubicsot, akinek ügyét ma kezdte el tárgyalni a nagybecskereki esküdtszék.

A mai tárgyalást is Junker János törvényszéki bíró vezette. Szavazóbírák: Junga Aladar és Szilágyi Lajos, jegyző: dr. Formanek Agoston, ügyész: Cenger Andor, védőügyvéd pedig dr. Eibeschtz Miksa.

Rendes esküdteknek kisorsoltattak: ifj. Machalek János, Petz Antal, dr. Winter Lajos, Schmidt Ferenc, Mangold Hermann, Grandjean Andor, Momirov Miklós, László Miklós, Prandell Rezső, Wetzel Ödön, Prokisch Gyula és Moldoványi László. Pótesküdt: Kövesi Emil.

A formalitások elintézése után kihallgatták a vádlottat, aki előadta, hogy mintegy három évvel ezelőtt ismerkedett meg Milityevnével a verseczi kórházban, ahol mindketten betegnek feküdtek. Milityevné kérte őt, hogy vegye magához s éljenek együtt. Hosszas unszólásra el is

szánta magát erre s magához vette az asszonyt. Most augusztusban az asszony elhagyta őt s Pancsovára ment, ahol a kórházban gyermeket szült. Minthogy az asszony nem adott magáról életjelet, kutatni kezdett utána s ekkor megtudta, hogy Milyevné Izbistyén tartózkodik, ahol rokonai vannak. Eiment az asszonyért s kérte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony meghallgatta a kérését s vele ment. Ez folyó év szept. 9-ikén volt Már közel voltak Nagyjához, ahová gyalog haladtak az országuton, midőn az a szony karjaiban fekvő pólyágyerek sírni kezdett. Figyelmeztette az asszonyt, hogy a gyerek valószínűleg éhes, adjon neki inni. Milyevné erre minden ok nélkül durván kikelt s ezekkel a szavakkal „én bizony nem dajkálom a kölyködet“, a gyermeket a lábához dobta. Az asszonymnak ezen a lelketlen cselekedetén annyira kijött a sodrából, hogy dühében kést rántott s azt egyszer az asszony karjába, majd a nyakába döfte. Milyevné holtan esett össze, ő pedig bement a községbe, ahol jelentkezett a csendőrségen.

A vádlott után a tanúk kihallgatása következett, mely a délutánt is elfoglalta s így ítélet csak délutánra vagy estére várható.

§ Agyonverte az apját. Vidrity Szevó szerbeleméri földműves büntetésében tegnap délután hozott ítéletet a nagybecskeraki esküdt-bíróóság.

Az esküdtek a verdikt szerint felmenő ágbeli rokonon elkövetett szándékos emberölés büntetésében mondták bünsőnek Vidrityet, akit a törvényszék a verdikt alapján 10 évi fegyházra ítelt.

A kir. ügyész az ítéletet tudomásul vette, a vádlott és védője ellenben semmiségi panaszt jelentettek be.

TÁVIRATOK

A politikai élet.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ugy a magyar, mint az osztrák delegáció a tegnapi nappal már megkezdte plenáris üléseit s így a delegációk tárgyalásai rövidesen befejeződnek és semmisen fogja utját állani annak, hogy november 16-án áthelyeződjék a politikai élet súlypontja a képviselőházba. Addig is a politika csöndes s az igazi élet szunnyad, hogy annál nagyobb mozgalmassággal ébredjen fel a képviselőház üléseinek megindulásával.

A delegáció.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a magyar delegáció ma délelőtt 10 órakor Láng Lajos elnöklésével folytatta teljes ülését, amelyen a közös hadügyi költségvetést tárgyalta. Az ülésen a magyar kormány részéről K h u e n-H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnök és Hazay Samu honvédelmi miniszter vettek részt.

Miután megválasztották az összeegyeztető albizottság tagjait, Issekutz Győző szembeállt az ellenzéki delegátusoknak a tegnapi ülésen elhangzott kritikáival, amelyek a kormánynak a katonai kérdésben elfoglalt álláspontját bíralták. Issekutz bizonyította, hogy a koalíciós kormány korántsem volt egységes a katonai kérdésben s a kormány tagjainak nagy része a katonai kérdést elejtette, illetőleg kikapcsolta.

Ezután Mezőssy Béla és Holló Lajos szólaltak fel. Az ülés folyik.

Ugyancsak teljes ülést tartott az osztrák delegáció is, amely a külügyi költségvetést tárgyalja.

A polgári perrendtartás.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ ered. táv.) A képviselőház november 16-iki ülésén nyomban megkezdik a polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Ugy mondják, hogy a perrendtartás felett nem lesz nagyobb és különösebb vita s a javaslat rövid idő alatt tető alá kerül.

A horvát helyzet.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zágrábból jelentik, a báni palotában folytatták az összes pártok vezetői az új országgyűlés egybe-

hívásának módozatai felett való tanácskozást.

A dévai mandátum.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Barcsay Andor Justh-párti képviselő mandátumát az ellenpárt vesztegetés címén megtámadta. A kuria ma határozott a petíció felett s a felhozott vádpontokra nézve elrendelte a vizsgálatot.

Viharos trónbeszéd.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Brüsszeli táviratok szerint a belga kamara eddig páratlan jelenet színhelye volt. A kamarát ugyanis tegnap nyitotta meg trónbeszéddel Albert király, aki feleségével együtt jelent meg a kamarában. Mikor a király felállt, hogy a trónbeszédet felolvassa, a szociáldemokrata képviselők viharos kiáltásokban törtek ki: — Feloszlatt! Általános szavazati jogot!

Percekig tartott a láрма, miközben a szocialisták papirszeleteket dobáltak a miniszteri székekre és a trónszékre is, amelyekben a klerikálisok elleni jelszavak voltak nyomtatva. Mikor a csend némileg helyreállt s a király folytatni akarta a trónbeszédet, e szónál „kormányom“ ismét kitört a láрма:

— Az Ön kormánya nem a belga népet képviseli, hanem a Vatikánt! — kiabáltak a szociáldemokraták s ismét hosszú ideig zajongtak. Végre is a király nagynehezen elmondhatta a trónbeszédet s azután távozott a kamarából.

A parlamenti tüntetés az utcán folytatódott, olyan méretekben, hogy szinte forradalmi jelleget öltött és csak hosszú idő múlva sikerült a rendőrségnek az utcán helyre állítani a rendet. Vezető politikusok véleménye szerint ha a klerikális uralmat nem sikerül parlamenti uton megtörni, akkor Belgium rövid idő múlva forradalmi események színhelye lesz.

A török kölcsön.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint konstantinápolyból sürgönyzik, a török államkölcsönre vonatkozó szerződést tegnap délelőtt írták alá a nagyvezér palotájában. Törökország az első 7 millió fontra 6 havi részletekben azonnal 6 millió font előleget kap 5 és fél százalék mellett al pari kincstári jegyek ellenében, a hátralékos 4 millió fontot pedig márciusban 4%-ra bruttó 84%-os árfolyamon. A kölcsön biztosítására vagy az anatóliai vasutak jövedelmének fölöslege és a tized, vagy pedig a konstantinápolyi kikötő vámjöveldelmei fognak szolgálni.

A szerb trónörökös állapota.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból jelentik, a szerb trónörökös állapota még mindig meglehetősen súlyos, sőt, egyes tünetei aggasztók. Mindazonáltal az orvosok remélik, hogy a trónörökös szervezete mégis legyűri a betegséget.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 9. (A nagybecskeraki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (novemberre) 21.48 — — Zab (áprilisra) 16.50 — — Tengeri (májusra) 11.08 — —

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

9248/1910 sz. A törökbecsei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Tarras községben megüresedett **segédjegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883:1. t.-cikk

6. §-a, illetve az 1900:XX. t.-c. 3. §-ában előirt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi **november 30-ig** nyujtsák be

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni. A szerb nyelv tudása okvetlen szükséges

A segédjegyző javadalmazása a következő:

A községtől 960 kor. évi fizetés, 80 korona utiátalány és természetbeni lakás.

Az államtól 40 kor. fizeteskiegészítés.

Törökbecse, 1910. évi nov. hó 5-én.

Dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

932-3.1

7462/1910. sz. Az államvasutak szegedi üzletvezetőségétől.

Hirdetmény.

Értesítjük a t utazóközönséget, hogy a karánsebes—orszói, illetve budapest—orszói—verciorovai vonalon az összforgalom, tehát az eddig közlekedett személyszállító vonatokon kívül a gyors- és expresszvonatok forgalma is, folyó hó 10-től kezdve ismét felvételük, oly módon, hogy folyó hó 10-én csak a Budapestről d. u. 2 óra 40 perckor induló 704 sz. gyorsvonat fog Verciorováig közlekedni, míg a 702. számú keleti expresszvonat Budapestről csak folyó hó 12-én indítatik először.

Orsováról a Budapest nyugati pályaudvarra délután 1 óra 25 perckor érkező 703. sz. gyorsvonat folyó hó 11-én, a 701. számú expresszvonat pedig folyó hó 13-án indítatik először.

A vonatoknak Domasnia—Kornya—Verciorova között fenti naptól érvényes módosított menetrendére nézve a kifüggesztett általános fali hirdetmények nyujtanak bővebb tájékoztatást.

Szeged, 1910. évi november hó.

Az üzletvezetőség.

1591-3.2

(Utányomás nem díjaztatik.)

Kiadó lakás és üzlethelyiség.

Melenczei-utca 40-ik szám alatt

egy üzlethelyiség, hozzátartozó három szobás lakással

1911. évi május hó 1-ére kiadó.

928-3.3

722-60.57

Riessner-kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb folytonosjáró

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betűzéssel egész télen ég, miáltal a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríttatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázmentes vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség különösen a szoba alsó légrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal

vaskereskedésében az arany kaszához

Hunyadi-utca 606/37.

Szerbszentmárton község (Torontál-
vámegye) jegyzőségénél a
jegyzői és végrehajtoi teendőkben
teljesen jártas, kifogástalan egyén

3 havi időtartamra, 5 K. napidij mellett,
alkalmazást talál azonnali belépéssel.

933-11

Nedelykovits, jegyző.

Jóság,
ár és
súlyra

kell a szappan összehasonlításánál és
bevásárlásánál ügyelni. A világ egy
szappana sem éri el a

Schicht
szarvas
szappanát

minden jó tulajdonságában, tiszta-
ságában, mosóképeségében, légységá-
ban és olcsóságában.

895-2.1

ELSŐRENDÜ TŰZIFA,

angol antracit, salon-köszén, coaks, faszén,
kovács-köszén, mindennemű deszkák, gerendák,
: tölgyfa, mindennemű bognárfa, szőlőkaró : :

kapható

Kurländer Imrénél Nagybecskereken.

rodai telefonszám 35.

Fatelepek telefonszám 89

Fatelepek : Ko oná-utca, Aradáci-utca és Kurländer-udvar.

787-30.16

MEGHIVÓ.

A Jarkováci Népbank Részvénytársaság

t. e. részvényesei ezennel meghívtnak a

rendkívüli közgyűlésre,

mely Jarkovácson, az intézet saját helyiségében 1910. évi dec. 4-én d. u. 2 órakor fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság jelentése.
2. Jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhitelesítő megválasztása.
3. Az alapszabályok 24., 27. és 59. §. megváltoztatása s ezek összefoglalt határozatok megadása.
4. Egyéb indítványok.

Az igazgatóság.

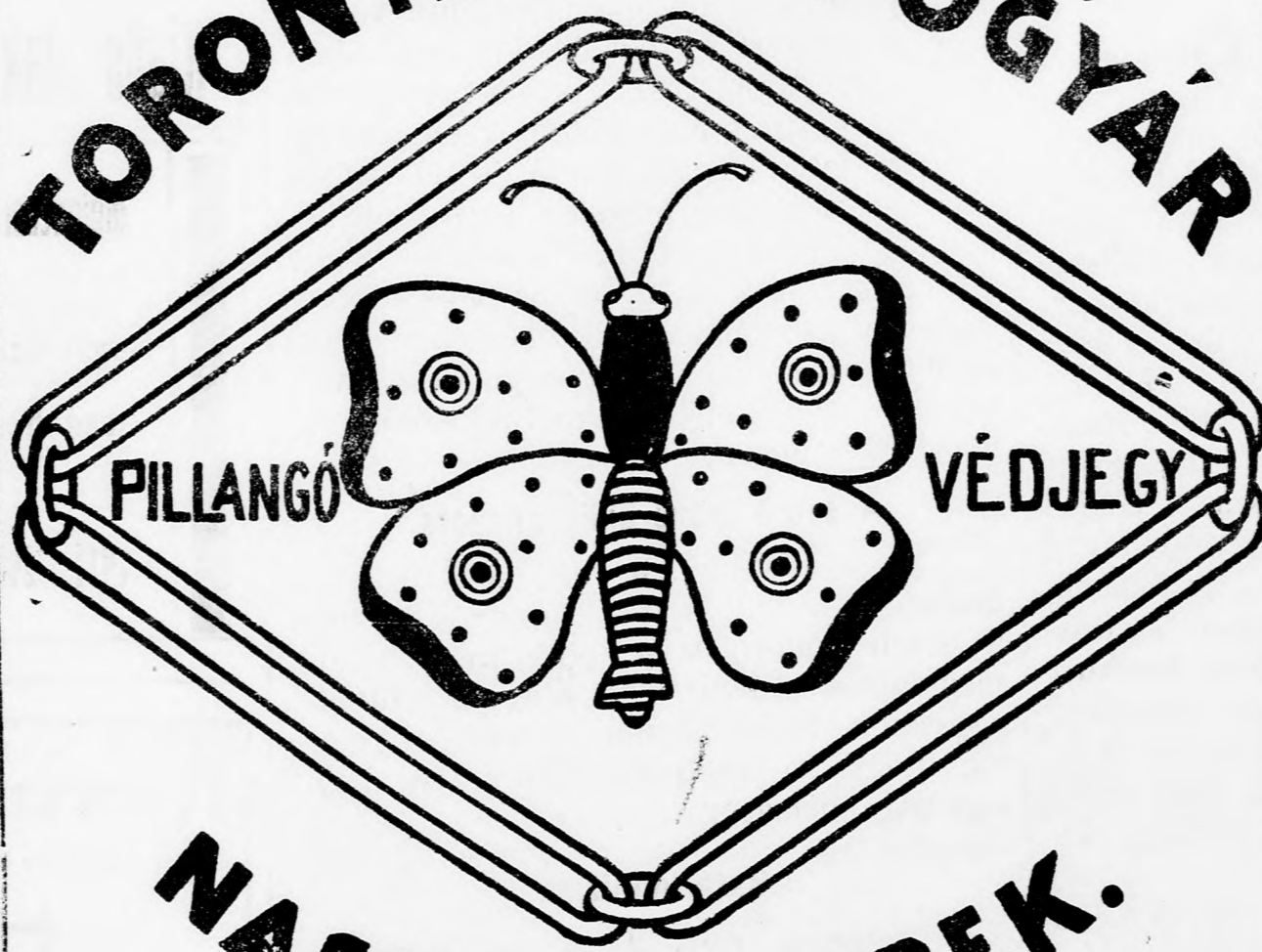
Kivonat az alapszabályokból.

18. §. Közgyűlésnél minden részvény egy szavazatra jogosít; tiz szavazatnál többet azonban nem gyakorolhat, bármennyi részvényre birjon is.

20. §. A közgyűlésen csak azon részvénytulajdonos szavazhat, kinek nevére a részvény már 14 nappal a közgyűlés előtt a részvénykönyvben átíratott és ki részvényeit a még esedékessé nem vált szelvényekkel együtt legkésőbbben a közgyűlést megelőző napon délig, az intézet pénztáránál, letéteményezte.

929-1.1

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

Torontáli
strapa cipők
frt 3.75

Téli cipők
Torontáli
cipők

Téli ingek

Téli nadrágok

Téli kesztyűk

Téli harisnyák

Sétabotok

Kézimunka kiállítás

Benó Testvérek ezelőtt **A. F. Kokits**

divat-, rövid- és cipőáruháza

Telefon 201.

Alapított 1870.

641-200.70